

„Narodnega doma“ v Ptuj delal je neumorno z drugimi ptujskimi narodnjaki, kakor z dr. Gregoričem, dr. Plojem, dr. Čučkom, Jurcom in Urbancem. Ustanovitev posojilnice v Ptuj je njegovo delo.

Reči se tedaj sme, da je ta kandidatura srečna. Ker smo si zbrali takega značajnega moža za našega kandidata, bomo na dan volitve, t. j. dne 28. t. m. enoglasno oddali glase blagorodnemu gospodu dru. Francu Jurtela!

Živio kandidat narodne stranke gospod dr. France Jurtela! Volilec.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje.)

7. Kdo vodi družbo sv. Cirila in Metoda?

Zastopniki vseh podružnic zbirajo se vsako leto enkrat k velikemu občenemu zboru cele družbe. Takrat volijo glavni odbor t. j. 12 gospodov; ti naj vladajo in vodijo vso družbo. Zato se jim pravi: „vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda“; temu se pošiljajo tudi vsa pisma, družbo naravnost zadevajoča. Na čelu jim je prvomestnik. Vsaj polovica teh gospodov mora stanovati v Ljubljani. Poglavitno mesto vsega slovenskega naroda — Ljubljana je toraj sedež družbe sv. Cirila in Metoda. Pri občenem zboru volijo zastopniki tudi 5 nadzornikov, ki skrbé za to, da se denar po nepotrebnem ne zapravlja ter večkrat pregledujejo družbino blagajnico, in 5 razsodnikov, ki naj razsojajo, kedar bi se vneli kaki prepiri v družbi.

Občni zbor je imeniten dogodek za vso družbo. Shaja se lahko vsako leto drugod, da se tako po večjih krajih ljudje vnemajo za družbo. Na takem zboru daje družbino vodstvo račun o svojem delovanju, naznanja kam so se obrnili družbini denarji, kje in kako se je podpirala slovenska mladina. Tedaj pa izrekajo tudi zastopniki posameznih podružnic svoje želje ter z živo besedo odkrivajo nevarnosti, ki preté v njihovem kraju našim slovenskim svetinjam.

Prvi veliki občni zbor se je sešel 5. jul. 1886 o godu sv. apostolov Cirila in Metoda v Ljubljani. Zastopniki raznih podružnic so bili najprej pri slovesni sv. maši v kapeli sv. Cirila in Metoda; daroval jo je med obilno asistenco preč. g. Toma Zupan. Potem so imeli v čitalnici zbor, pri katerem so se vrstili navdušeni govori. Pri volitvah so bili izvoljeni: za prvomestnika ali poglavarja vse družbe preč. duhovni gospod profesor Toma Zupan, vodja v Alojzijeviski in škofov konzistorijalni svetovalec, za odbornike p. n. gg.: Gregor Einspieler, mestni kapelan v Celovcu; dr. Karol Bleiweis plem. Trsteniški, primarij in deželni poslanec

itd.; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“, mestni odbornik; Matej Močnik, mestni učitelj v p.; Ivan Murnik, cesarski svètnik, deželni poslanec itd.; Luka Svetec, c. k. notar, deželni poslanec itd.; dr. Ivan Tavčar, advokat; dr. Josip Vošnjak, deželni poslanec itd.; Josip Žičkar, mestni vikar v Celju; Anton Žlogar, mestni kapelan in katehet; in Andr. Žumer, c. k. okrajni šolski nadzornik. Za nadzornike so bili izbrani gg.: dr. J. Kulavie, stolni kanonik; Anton Knez, veletržec; dr. Papež, advokat; Franc Ravnikar, veleposestnik; Janez Zagorjan, mestni kapelan; za razsodnike pa p. n. gg.: dr. Čebašek, prošt; dr. Alfons Mošé, advokat; dr. Munda, advokat; Lud. Ravnikar, c. k. dež. sodnije svetovalec; dr. Jernej Zupanec, predsednik notarske zbornice.

Ta čestita imena vam glasno pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda v najboljših rokah, da jo vodijo možje, katerim srce toplo bije, za dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Krmljenje konj v jeseni.

V mesecu oktobru se že pripravlja zima. Pri nas na Štajarju imamo še sicer lepih, solčnih dni, vendar pa se že h koncu meseca vlati meglovje in noči so hladne. Zvečer in v jutru je obilna rosa, v jutru celo mraz, včasih pa že pade tudi sneg. Ni več dobro po takem konj po četririh popoldne puščati še na paši in v jutru jih ne smemo spustiti teših in ne, dokler je še rosa, s hleva. Kedar je močen veter ali vlažno vreme, je bolje, ako jih ne spustimo na pašo ali k večjemu še okoli poludne za 2—3 ure, da se zletajo in vtrdijo.

Najvažnije pa je, da prestopaš po času od zelene na suho krmo. To je veliko važnije, kakor pa na robe, prestopiti od suhe na zeleno krmo. Tu ne pomeni veliko, če se kaj zagrešiš; če je najhuje, dobi ti konj drisko. Ta se pa hitro izgubi, ako še ni ob enem kaj druga na poti: notranje ali zunanje prehlajenje ali pre-slastna krma.

Drugače pa je v jeseni pri konjih, ki so bili vse poletje čisto ali iz večine imeli zeleno krmo. Le ta je vodena in sočnata (v močarnih letih je znano, da je krma sočnatša kakor v sušnih), za to je v krvi več vode, reči, ki se v krvi sesédajo, se iztanjšajo, za to pa se vsi izločki in izmečki pomnožijo. Ako pa daš sedaj konju naglo samo suhe krme, udebeli se kri, izločki pa se izmanjšajo in sicer tem bolj, čem več ima krma redivne moči. Tako pa se rado izgodi, da se kri ne staka prav, da konj ne prebavi in dobi trdo blato, da se mu zadela, da ga grize, da se mu unamejo možjani ali pa

pluća, itd. vse to pa je nevarno za življenje ali vsaj za rabo konja.

Prestopiš pa od zelene na suho krmo tako, da daješ den na den k zeleni nekaj suhe krme in vsak den nekaj zadnje več, prve pa manj, vendar ne otrobov ali zrnja, marveč obležanega, dobrega sena ali otave. Sčasom pa se z zeleno klajo celo neha. Priporoča se, da se daje živalim soli, kajti sol pomaga, da se kri manj seséda, na obisti pa upliva, da gre scavnica in blato v pravi meri od konja. Sol dela po takem nasproti suhi krmi.

Znano je, da pade pri nas včasih sneg prav rano, že sredi meseca oktobra. Le ta ali potlej leži ves čas ali pa še skupni za nekoliko dni, mraz nastopi, ki krmo skazi in zmrznjena krma, ako se tudi stali, je slaba, brez okusa, ne redi in pouzroči bolezni v prebavniki in dihalnikih. Zelene krme tedaj ne moreš več polagati ali če si že razumen živinorejec, ne smeš je dajati konjem. Dobro je torej sedaj, vsaj od srede meseca oktobra, že začeti z mešanjem krme. Mogoče, da se to kmetovalcem ne bo dopadlo, izlasi še tistim, ki se držé pravila: „Na Škatrejino z živino domov!“ ter bi še najraje živino celo čez ta čas gonili na pašo.

Res, ko bi se to ne reklo več, kakor živino za par ur na prosto gnati, da se razhodi, to bi že veljalo. Ako se pa živina goni na pašo, da se preživi, naj kje spomladi ne manjka krme, stori pa človek boljše, če svojo živino za par glav zniža. Dobro krmljenje ostale živine mu bode to dovolje povrnilo.

Kedar je setva pri kraju, peča se konje-rejec v prostih urah s tem, da dve-, triletna žrebeta vpeljuje v vožnjo ter jih privadi na-njo. Naj mu ne bode žal truda ter jih naj vsak den vpreže. Tako mu ne bode treba žrebet na roki sprejavati, kajti je to najslabše. Ako je žrebe dobro obrzdano in vpreženo ter ima staršega konja za tovariša, ne bode ga to težko stalo.

Sejmovi. Dne 25. oktobra v Ribnici, na Vidmu in v Cerkovinah. Dne 28. oktobra v Št. Juriju pri Celju, na Holmu, na Muti, v Koraticih, v Cmureku in v Slov. Bistrici. Dne 29. oktobra v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Ptuj. (Študentovska kuhinja. Prošnja do slovenskih domoljubov.) Nihče ne bode tajil, da se razširja po spodnještajarskih mestih, koder so gimnazije, nek slovenski dijakom sovražen in poguben duh, rekel bi, duh graškega mestnega zastopa. Naravna posledica se že pojavlja in se še bode. Slovenski dijak ne najde več v teh mestih taih in toliko podpornikov in dobrotnikov za

svoje nauke, kolikor mu jih je treba. Žalostna resnica je, da je nemčursk trgovec na slovenskih tléh, kojega največ bogat in preživé slovenski prejemniki, dijaku, ki ga je prosil hrane, duri pokazal, češ: „Slovenca ne dam ničesar!“ Tako brezsrčno in nečloveško postopanje naših nasprotnikov in odpadnikov bi utegnulo za slovenski inteligentni naraščaj opasno biti. Skrajni čas je torej, da začnemo sami nadarjene a uboge slovensko dijake srednjih šol podpirati s tem, da takój ustanovimo v spodnještajarskih mestih, Mariboru, Celju in Ptuj, študentovske kuhinje, da tako odpomoremo istiniti živi potrebi. Učimo se iz preteklosti! Slovenska dobrotljivost in požrtvovalnost je nam štajarskim Slovincem naklonila največjega moža: Slomška. In slavni pokojni vladika je večkrat očitno rekel: „Brez pomoči blagodušnega mešnika bi tudi jaz nikdar ne bil v šole prišel, nikdar svojega cilja dosegel.“ Pomislimo, koliko slovenskih razumnikov brez razločka stanú se ima za svojo existenco največ raznim dobrotnikom in podpornikom zahvaliti! Posnemajmo tedaj blagega dobrotnika Slomškovega — Pražnikarja! Gledé na prej rečene razloge, so Ptujski Slovenci meseca septembra t. l. ustanovili v Ptuj v samostanu velečestitih gg. oo. minoritov dijaško kuhinjo za nadarjene, pridne a ubožne dijake, ki tukajšnju nižjo gimnazijo obiskujejo. Ljudomili g. gvardijan je z veseljem in velodušno kuhinjo, prostore in vse potrebno za ta plemeniti namen dovolil in oskrbel, in izrečemo mu tukaj v imenu slovenske učeče se mladeži ptujске pristrčno zahvalo za to. Posebni, v ta namen izvoljeni nadziralni odbor gg. profesorjev ima strogo čuvati in gledati na to, da se bode hrana samó vrednim in potrebnim dijakom delila. (Konec prih.)

Iz Negove. (Oskrunjenje praznika.) [Konec.] Zares čedalje slabši sad rodi toliko prehvaljena liberalna omika. Vendar s tem pa ni rečeno, da bi ne bilo nobene izjeme pri nas. Ne! Hvala Bogu znajdejo se goste izjeme, posebno so še kmečki fantje skoraj vsi pridni in pošteni. Le poglejmo te rogovileže, katere so žendarji pozaprl. Niti ednega kmečkega sina ni med njimi, marveč sami ubogi hlapčki. Tak vam krvavo zaslužene denarje, na ta dan zapravlja in ko se napije, okrog cerkve razsaja, da je groza, in tako Bogu posvečen dan skruni. Nekateri med njimi celo leto ni pri pridigi, saj nima časa iti, mora ali v gostilni sedeti, ali kar še je mnogo grše in hudobniše, krog cerkve s smodko v ustih se sprehajati ali postopati. Iz tega izvira, da so te svečanosti, katere so bile nekda ljudstvu v blagor, sedaj mu v gorjé. Njih namen Boga častiti se še sicer v cerkvi stori in pride tudi mnogo prav pobožnih kristijanov v cerkev. Ali zunaj cerkve se sliši vriskanje, preklinjanje in petje, da